

Inventarisatie winterbloeiërs in Park Voorveldse Polder

door Marry Reinink en Addy Kooman, 28 december 2018

Deze inventarisatie is gemaakt in het kader van de actie *Eindejaars Plantenjacht* van FLORON .

Ijle dravik

Ijle dravik (*Anisantha sterilis*), is een eenjarig, tamelijk hoog gras dat in allerlei ruige wegbermen te vinden is. Het is te herkennen aan de ijle, sterk open halmen waar, aan lange pluimtakken, de aartjes staan. Deze aartjes zijn relatief groot, met de lange kafnaalden mee wel 5 cm. De beide kelkkafjes zijn duidelijk kleiner dan de kroonkafjes. De bladeren zijn zacht behaard.

Zachte ooievaarsbek

De zachte beharing over de hele plant maakt het gemakkelijk om de Zachte ooievaarsbek (*Geranium molle*) te herkennen. Ook de in omtrek ronde bladvorm is een goed kenmerk. De handnervige bladeren zijn tot op ruim de helft ingesneden en de rand van de lobben zijn opnieuw gelobd. De regelmatige bloemen zijn roze tot paarsblauw van kleur ongeveer 1 cm in doorsnee en hebben de kenmerkende lange snavel als de vruchten uitgroeien.

Kropaar

Een tamelijk groot en grof gras is de Kropaar (*Dactylis glomerata*) die tijdens de bloei heel goed te herkennen is aan de grote bloeiwijze waarin klouenvormig samengetrokken aartjes met veel bloemetjes staan. Op de overgang van bladschede, die langs de stengel staat, naar de bladschijf staat een vliezig tongetje, dat nogal eens gerafeld is. De klouens voelen ook ruw aan en dat komt door de kleine en stijve haartjes op de ruggen van de kroonkafjes van de bloemen

Gewone hoornbloem

In onze kruidenrijke graslanden staan in de vroege lente al veel bloeiende kruiden met witte bloemen. Gewone hoornbloem (*Cerastium fontanum*) is een van die algemeen voorkomende kruiden uit de familie van de Anjerachtigen. De planten zijn geheel behaard. Een gemakkelijk kenmerk van de hoornbloemen ten opzichte van andere witte Anjerachtigen is het feit dat ze vijf stijlen hebben op het vruchtbeginsel.

Grote ereprijs

Een kleine plant met opvallende, relatief grote, blauw bloeiende bloemen, valt in het voorjaar op. Grote ereprijs (*Veronica persica*) is een plant die al vroeg in het voorjaar aanwezig is. Het is een eenjarige, liggende plant met, onderaan, tegenoverstaande bladeren. Deze zijn eirond van omtrek en hebben een grof gezaagde rand. De bloemen staan verspreid op lange stelen en zijn werkelijk diep hemelsblauw, met een doorsnee van ongeveer 1 cm.

Vogelmuur

Op akkers, in randen van plantsoenen en ook in tuinen zijn vaak vrijwel het hele jaar door de tere groene planten met witte bloemen te zien van de Vogelmuur (*Stellaria media*). Ze zijn heel gemakkelijk te herkennen aan de ronde stengels waar je één heel duidelijke rij van lange haren aan vindt. I.t.t. de hoornbloem heeft vogelmuur drie stijlen op het vruchtbeginsel. Het is een heel algemeen voorkomende plantensoort.

Rode klaver

Een zeer algemene soort in onze gras- en hooilanden, maar ook in ruigten is Rode klaver (*Trifolium pratense*). De tot 50 cm hoog wordende planten vallen op door hun roze tot rode kleur van de vlinderbloemen. Ook de drietallige bladeren met duidelijke steunblaadjes maken de soort gemakkelijk te herkennen. De bloemen worden bezocht door bijen, die voor de bestuiving zorgen. Ze worden aangetrokken door de nectar in de bloemen en verzamelen ook stuifmeel of pollen.

Straatgras

Straatgras (*Poa annua*) is een eenjarige grassoort, die direct bij iedereen voor de deur groeit. Het is te vinden tussen stoeptegels, in gazons in tuinen, op straat in de goot, op parkeerplaatsen, op plekken waar honden worden uitgelaten en op allerlei zogenaamde ruderele plekken. Je kunt er gerust over lopen, dat doet Straatgras geen kwaad. Je ziet het ook altijd bloeien: de kleine pluimen met witte tot lichtgroene aartjes steken altijd weer de kop op.

Witte dovenetel

Vanaf het begin van de lente kun je vaak al de Witte dovenetel (*Lamium album*) bloeiend vinden. Het is het schoolvoorbeeld van een plant uit de Lipbloemenfamilie met zijn vierkante stengel en de op brandnetelbladeren lijkende zacht aanvoelende bladeren. Deze staan kruisgewijs tegenover elkaar. De fraaie witte lipbloemen staan rondom de stengel.

Fluitenkruid

Een van de eerste soorten die in het voorjaar met witte bloemen onze graslanden en bermen kleurt is Fluitenkruid (*Anthriscus sylvestris*). Het is een zeer algemeen voorkomende voorjaarsbloeier in de Benelux. De plant kan hoog worden tot een meter en meer en heeft opvallende bloeiwijzen in de vorm van samengestelde schermen. De fijn verdeelde bladeren hebben op de aanhechting van de gegroefde steel een flinke schede.

Braam

Met zijn stekelige lange en groenblijvende takken valt de Gewone braam (*Rubus fruticosus*) gemakkelijk op. Je vindt de plant in toenemende mate in onze bossen. De bodem lijkt steeds rijker te worden in de bossen onder meer als gevolg van de toevoer van mineralen uit de lucht als gevolg van de luchtvervuiling. Gewone bramen profiteren hiervan en breiden zich daardoor gemakkelijk uit. Ze overwoekeren dan de struiken en kruiden van de soorten die minder goed zijn aangepast aan voedselrijkdom.

Schijnaardbei

De schijnaardbei of sieraardbei (*Potentilla indica*) is een vaste plant, die behoort tot de rozenfamilie. De plant wordt 5-15 cm hoog. De schijnaardbei bloeit van mei tot oktober met gele, vijftallige bloemen. De kroonbladjes zijn 7-8 mm x 4-5 mm groot. De plant komt voor op voedselrijke, vochtige, beschaduwde plaatsen in loofbossen en plantsoenen.

Klimop

(*Hedera helix*) is een groenblijvende, houtige liaan uit de klimopfamilie. De plant groeit op vochtige, voedselrijke grond langs muren en tegen bomen waaraan de plant zich met korte hechtwortels vastklampt. De plant kan meer dan 10 meter hoog klimmen. De bladeren en vruchten van klimop zijn voor de mens giftig.

Madeliefje

Het Madeliefje (*Bellis perennis*) is een kleine vaste plant uit de composietenfamilie die tot 15 cm hoog wordt. De naam *Bellis perennis* betekent *eeuwige schoonheid* of 'alle jaren mooi'. De Nederlandse naam Madeliefje is mogelijk afkomstig van *maagde-lief*, omdat het bloempje vroeger in verband werd gebracht met de heilige maagd Maria. De bladeren staan allemaal in een wortelrozet en zijn spatelvormig. Zolang het niet vriest, is het madeliefje het hele jaar in bloei aan te treffen. Aan het einde van de bloemstengel staat één bloemhoofdje. Dit bestaat uit een hart van gele buisbloemen, met een krans van witte straalbloemen.

Kruipertje

Het Kruipertje (*Hordeum murinum*), ook wel muizengerst genoemd, is een wilde eenjarige of vaste plant uit de grassenfamilie. De soort komt algemeen voor op voedselrijke gronden langs wegen en op muren. De plant is 15-60 cm hoog en heeft talrijke rechtopstaande of geknikt opstijgende stengels. Aan elk blad zit een fijne punt. De plant bloeit van juni tot de herfst met als bloeiwijze een aar. De aar is groen en 5-9 cm lang. De vrucht is een graanvrucht.

Paarse dovenetel

De paarse dovenetel (*Lamium purpureum*) is een kleine, in West-Europa algemeen voorkomende dovenetel die behoort tot de lipbloemenfamilie. De paarse dovenetel is een 10-30 cm hoge, een- of tweejarige plant die opvalt door de kleine, 1-2 cm grote roze tot paarse bloempjes. Ook de bovenste delen van de duidelijk vierkantige stengel kan paars kleuren. De plant kan bloeien van februari tot eind november. De hogere stengelbladeren zijn langer dan breed, eirond of ruitvormig en staan in paren kruisgewijs tegenover elkaar. De bladeren zijn behaard. In tegenstelling tot de brandnetel veroorzaakt de dovenetel bij aanraking geen branderig gevoel.

Paardenbloem

De paardenbloem (*Taraxacum officinale*) is een soort uit de composietenfamilie. Paardenbloemen zijn heel algemeen. In april kunnen ze hele weilanden geel kleuren. In Nederland zijn ten minste 250 ondersoorten bekend. Het bloemhoofdje van de paardenbloem bestaat uit alleen gele lintbloemen. De stengel is hol en heeft geen bladeren. De bladeren staan in een bladrozet bij elkaar. Ze zijn diep ingesneden. Bij kneuzing vloeit uit de plant een witte, melkachtige vloeistof, die paardenbloemenmelk wordt genoemd.

Zuurbes

De zuurbes (*Berberis vulgaris*) is een struik die behoort tot de berberisfamilie. De struik komt van nature voor in Eurazië. De struik wordt 1-4 m hoog. Op de stengel zitten bladdoorns. De enkelvoudige bladeren zijn 2-6 cm lang en 1-2 cm breed met een gezaagd-getande rand en aan de onderkant lichtgroen. De zuurbes bloeit in mei en juni met gele, 4-6 mm grote, geurende bloemen. De struik komt voor op vrij droge en meestal kalkhoudende grond langs struikgewas en in bosranden.

Hazelaar

De hazelaar (*Corylus avellana*) is een in West-Europa inheemse struik uit de berkenfamilie. De vrucht van de hazelaar is de hazelnoot. De plant bloeit als deze nog geen bladeren heeft. De hazelaar is voor de bestuiving afhankelijk van de wind. Aan de hazelaar zitten de mannelijke en de vrouwelijke bloeiwijzen apart. De mannelijke bloemen zitten in katjes en zijn al in de zomer aanwezig in de oksels van de bladeren. Ze gaan pas bloeien in januari. Ze hebben omgekeerd eironde bladeren met toegespitste blad top.

Dagkoekoeksbloem

De dagkoekoeksbloem (*Silene dioica*) is een tweejarige of vaste plant uit de anjerfamilie. De naam dagkoekoeksbloem verwijst naar het overdag openstaan van bloemen. De tot bijna een meter hoge plant heeft van mei tot september roze bloemen met vijf diep ingesneden kroonbladen. De kelkbladen zijn buisvormig vergroeid tot een kelkbuis. De hoofd-bloeiperiode valt in mei tot juni, maar in de herfst kan een tweede bloeiperiode plaatsvinden. De plant groeit op vochtige plaatsen. Hoewel de bloemen overdag open zijn, is de plant voor bestuiving afhankelijk van nachtvlinders.

Scherpe boterbloem

De scherpe boterbloem (*Ranunculus acris*) is een overblijvend kruid uit de ranonkelfamilie. De plant komt in België en Nederland algemeen voor in weilanden en langs de weg. De plant kan maximaal 1 m hoog worden. Het blad is min of meer behaard. De onderste bladeren hebben een lange bladsteel en zijn handvormig en diep ingesneden. De bovenste bladeren zijn zittend en geheel in lintvormige slippy gedeeld. De plant bloeit van april tot in de herfst. De bloem is glanzend goudgeel, in doorsnede 1,5-2,5 cm en heeft vijf kroonbladen. Er liggen behaarde kelkblaadjes tegen de kroon aan en er zijn veel meeldraden. De behaarde bloemsteel is rond en niet gegroefd.

Gewone melkdistel

De gewone melkdistel (*Sonchus oleraceus*) is een eenjarige plant, die behoort tot de composietenfamilie. De soort komt voor op bouwland, in moestuinen en in bermen. De plant kan tot 1,5 m hoog worden en bloeit van juli tot de eerste nachtvorst. De plant groeit het best op vochtige, zeer voedselrijke grond. De gewone melkdistel heeft weke, dofgroene stengelbladen met spitse oortjes aan de bladvoet en vormt een penwortel. De stengel kan naar beneden toe enigszins rood gekleurd zijn. De bloemkorfjes met lichtgele lintbloemen zijn kleiner dan die van de paardenbloem en zijn 's middags gesloten.

Gestreepte witbol

De gestreepte witbol (*Holcus lanatus*), ook wel wollig zorggras genoemd, is een wilde, vaste plant uit de grassenfamilie. De plant wordt 30-90 cm hoog en zowel het blad als de stengel zijn zacht behaard. De stengels kunnen rechtopgaand of geknikt opstijgend zijn. Gestreepte witbol bloeit van mei tot september in dichte pluimen. Het blad is grijsgroen en is voorzien van zachte haartjes. Langs de bladrand zitten lange haren. Elk blad heeft een lengte van maximaal 20 cm en is fijngepunt. De aartjes zijn tot zes mm lang en bestaan uit twee bloemen. De kleur is wit, groen, roze of purper. De samengestelde pluim is aanvankelijk lancetvormig, maar wordt later meer piramidiaal. De vrucht is een graanvrucht. De gestreepte witbol komt voor langs wegen, in grasland, in bos, en op dijken.

De gevonden soorten zijn doorgegeven aan FLORON. (Floristisch Onderzoek Nederland) .

Voor de landelijke resultaten zie:

<http://www.floron.nl/Portals/1/Plaatjes/Projecten/plantenjacht/Resultaten-Eindejaars-Plantenjacht-2017.pdf>